

EPI-aktuellt

Vol 1
Nr 19
8 maj 2002

Nyhetsbrev från Avdelningen för Epidemiologi, Smittskyddsinstitutet

Redaktör: Ragnhild Janzon, tfn 08-457 23 64

Ansvarig utgivare: Johan Giesecke, tfn 08-457 23 60

Fax: 08-30 06 26

E-post: epi@smi.ki.se

Prenumeration: Via formulär på [SMI:s hemsida](#)

Innehåll

Veckan som gick (krönika)

Ökande pertussisproblem i världen

STRAMA-dag 29 maj

Nytt nummer av Smittskydd

Platser kvar på höstens magisterkurser

Ännu ett Calicivirus-utbrott i Dalarna

Polen rapporterar första BSE-fallet

Uppdatering om enterovirusutbrottet i Grekland

Månadsstatistik april 2002

Länkar

Veckan som gick...

I dessa dagar, då diskussionen om [mässlingsvaccin](#) kommit att fokusera mer på eventuellt möjliga biverkningar av vaccinet än på sjukdomen som vaccinet ska förhindra, nås vi än en gång av rapporter om konsekvenserna av denna allvarliga sjukdom. I söndagens [ProMed](#) rapporteras om ett mässlingsutbrott i Western Highlands i Papua Nya Guinea. Minst 102 barn rapporteras ha avlidit och mer än 1 200 barn sjukhusvårdats. Även om Sverige inte är ett u-land tål det att upprepas att mässlning är en potentiellt dödlig sjukdom även i vårt land.

På tal om mässlning så rapporterar systerpublikationen [EPI-NEWS](#) att det danska [mässlings-utbrottet](#) nu verkar vara över. Av totalt 24 barn var 21 helt ovaccinerade och tre hade fått en injektion. Arton av barnen krävde inläggning eller bedömning på sjukhus. I samma nummer av bulletinen rapporteras att även den danska täckningen av MPR-vaccination minskat.

Mads Melbye på Serum Institutet har studerat en annan aspekt på mässlning och de andra barnsjukdomarna. I majnumret av *Thorax* (*Thorax 2002;57:379-382*) presenteras en studie som indikerar att exponering av mässlning, röda hund, vattkoppor och påssjuka i tidig barndom **inte** skyddar mot atopi (allergiska besvär som eksem, hösnuva och astma), vilket tidigare framförts i debatten. Den populationsbaserade studien är baserad på 889 gravida kvinnor med känd sjukhistoria. De kvinnor som hade mässlning före sju års ålder hade tvärtom en högre risk för atopi än övriga kvinnor. Några samband med de övriga barnsjukdomarna och atopi kunde inte gruppen finna.

Karl Ekdahl

Notiser

Ökande pertussisproblem i världen – men Sverige klarar sig bra

Flera inlägg i [ProMed](#) de senaste dagarna har rört en global återkomst av pertussis (kikhosta) som ett viktigt folkhälsoproblem. Ökningen av antalet fall runt om i världen noteras i alla åldersgrupper. Det uppskattas att drygt 50 miljoner barn insjuknar varje år och att 600 000 av dessa dör. En editorial i senaste numret av [American Journal of Epidemiology](#), har fått titeln "Pertussis a forgotten killer".

Orsaken till den ökning som nu noteras är delvis oklar, men en viktig förklaring kan vara att skyddseffekten av vaccinet avtar efter många år. I en studie från USA, nyligen publicerad i [Emerging Infectious Diseases](#), noteras att nästan en tredjedel av fallen drabbar åldersgruppen 10-19 år och 20 % personer från 20 år och uppåt.

I detta sammanhang är det glädjande att notera att antalet fall av rapporterad kikhosta i Sverige är rekordlåg. Under 2001 rapporterades för första gången färre än 1 000 nya fall. Av de 979 rapporterade fallen var endast 75 (8 %) 15 år eller äldre.

KE

[Läs mer om kikhosta...](#)

STRAMA-dag 29 maj: "Ska antibiotikaanvändningen minska ytterligare eller är den lagom nu?"

En nationell STRAMA-dag på ovanstående tema hålls på Hotell Arlandia den 29 maj. Bland rubrikerna: Hur mycket antibiotika använder vi i öppen vård och varför? Hur kan vi påverka förskrivarna? Hur omsätter vi nationella behandlingsrekommendationer i praktiken? Antibiotikaresistens hos *S aureus* - konsekvenser för Impetigobehandling? Hela programmet med tider kan du ladda ner här. Anmälan till kristina.lundh@smi.ki.se senast 22 maj. Välkomna! Program och ytterligare information finns på [STRAMA:s hemsida](#).

Nytt nummer av Smittskydd:

Huvudlöss, badvatten och meningokocker

I dagarna kommer utkommer ett nytt nummer av Smittskyddsinstitutets tidskrift Smittskydd. Nummer 2/2002 innehåller bland annat:

- Allt fler barn drabbas av löss – nu behövs gemensamma kraffttag
- Meningokockerna ökade 2001 – men Sverige är fortfarande ett lågriskland
- Ingen ökad risk att turista i forna Sovjetunionen – genomgång av tolv års statistik
- Specialambulans för smittsamma patienter
- Därför återinför Sverige inte massvaccination mot smittkoppor
- Svenska badvatten håller hög standard
- Grundläggande handhygien kan få stopp på MRSA
- Nätverksforskning ger nya perspektiv på smittspårning
- Smittspårarna i Säffle snokar rätt på Klamydiafallen

Smittskydd ges ut med 6 nr/år. En helårsprenumeration kostar 320 kr inklusive moms. För prenumeration, kontakta vår kundtjänst, tel 0175-266 16, må-to 9-11.30, 12.30-16, fre 9-11.30. E-post: smi@dc-hallstavik.se

Den som önskar kan beställa ett gratis provnummer. Skicka i så fall ett e-brev till smittskydd@smi.ki.se

Jessica Elgenstierna

Platser kvar på höstens magisterkurser

Det finns platser kvar på flera av höstens delkurser i [magisterprogrammet i "Smittskydd och vårdhygien"](#), som anordnas av SMI/KI. Kurserna kan sökas såväl som uppdragsutbildning (kursavgift betalas av arbetsgivaren) och som [allmänna kurser på KI](#). För de kursplatser som administreras direkt av KI gäller nu först till kvarn för de sökande.

Utbrott

Ännu ett Calicivirus-utbrott i Dalarna

På ett konfirmationsläger i Dalarna har åtminstone minst 67 personer, de flesta tonåringar drabbats av mag- tarm symtom. [Calicivirus](#) har konfirmerats hos en person. Vattenprover har inte visat på någon fekal påverkan på vattnet. Däremot tyder den epidemiologiska utredningen på att detta kan vara ännu ett vattenburet utbrott (se [EPI-aktuellt nr 14](#)) med calicivirus där de vanliga indikatorbakterierna visar att vattnet är tjänligt.

YA

Hänt i världen

Polen rapporterar första BSE-fallet

Det första polska BSE-fallet rapporterades i dagarna. Polen har tidigare betraktats som ett "lågriskland" avseende BSE. Polen, som är det ekonomiskt viktigaste jordbrukslandet, i Östeuropa exporterar nötkött till EU. All boskap äldre än 30 månader BSE-kontrolleras innan slakt. EU-kommissionen har dock i en rapport i februari uttryckt oro över Polens förmåga att upptäcka BSE och begränsa spridningen i händelse av ett utbrott.

KE

[Läs mer på ProMed...](#)

Uppdatering om enterovirusutbrottet i Grekland

Omständigheterna börjar nu allt mer klarna kring det uppmärksammade utbrottet av enterovirus i Grekland, som vi rapporterat om i tidigare nr av [EPI-aktuellt](#). Förra veckans nummer av [Eurosurveillance Weekly](#) ägnas åt en detaljerad genomgång av vad som hänt.

Genom intensifierad övervakning har (t.o.m. 1 maj) sammanlagt 53 fall av möjlig myokardit/perikardit (hjärtmuskel/hjärttäcksinflammation) identifierats. Toppen av sjukhusinläggningar inträffade runt 19 – 22 april. Den aktiva övervakningen föranleddes av tre oväntade dödsfall hos yngre/medelålders personer. Den massmediala bevakningen av händelserna, som både lokalt och internationellt varit mycket intensiv, kulminerade dagarna efter den 23 april, då man i förebyggande syfte stängde samtliga skolor tre dagar innan stundande (ortodoxa) påsklov.

Av allt att döma är läget på väg att stabiliseras. Grekland drabbas regelmässigt av enterovirus-utbrott. Den aktiva övervakningen kring årets utbrott torde göra svårt att jämföra bakåt. SMI:s ståndpunkt har från början varit att det inte funnits någon anledning att avråda från greklandsresa.

KE

Statistik

Månadsstatistik april 2002

Månadsstatistiken för april är klar och ligger i tabellform på hemsidan.

[Riksöversikt](#)   [Landstingsöversikt](#)

Laboratorierapporten (pdf) kommer att läggas ut på hemsidan nästa vecka (v 20)